

Književnost.

Slovenska.

Anton Medved: **Poezije, II.** Ljubljana, 1909. Založila „Katoliška Bukvarna“.

„In ti se nisi še nasanjalo
in ni te skrb, utrujeno srcé,
da stare želje bi odganjalo,
ki se iz spanja kradoma budé.“

Medved, Poezije, II., stran 1.

Ne! Njegovo srce se še ni nasanjalo in ni ga skrb, da bi odganjalo stare želje, ki se kradoma bude iz spanja.

Z nekakim strahom smo vzeli drugi zvezek Medvedovih poezij v roke. Ali ni življenja boj že potrl njega, pesnika bolesti in resignacije, ali niso še omahnile peroti v poletu čez brezmejno, razbeljeno puščavo? Toda takoj, ko smo odprli knjigo, smo se prepričali, da je bil naš strah prazen. Drugi zvezek ne samo da ne zaostaja za prvim, ampak ga celo prekaša.

Medved Anton je zanimiva in važna prikazen na našem slovstvenem polju. Podoben je granitu, ki stoji v strugi deroče vode. Valovi prihajajo, se zadevajo obenj, razbijajo in spet strinjajo in hité naprej. Okrog njega se menjajo letni časi, se obleče priroda v pomladansko zelenje in pokrije jeseni z ovenelim listjem, pozimi pa z belim snegom, a on ostane vedno enak, bel, hladen in miren. Ako bi se bil dal kakšni literarni struji potegniti za seboj, bi se najbrže že davno izpel in umolknil, ker si je pa ohranil samostalnost in neodvisnost, se je ohranil na višini in se bo morda povzpел še više.

Še raje bi primerjal Medvedove poezije marmornemu kipu grške Niobe. Pred njenimi očmi so padali drug za drugim njeni otroci, njen ponos in njena nada, in sama je bolesti okamenela in se izpremenila v hladen kip iz belega marmorja. Nema in hladna bolest veje od tega kipa, a kako krasen je on v svoji bolesti!

Ni veliko motivov v Medvedovih poezijah. Osnovni ton je tiha in hladna resignacija, nema bolest nad tem, kar je bilo in se ne vrne več. Vendar se nikjer ne ponavljajo misli, vedno se nam odkrivajo novi detajli istega predmeta. Jezik je primeren vsebini, miren, krepak, čist. Ako je vsebina podobna marmornemu kipu Niobe, je jezik, kot bi ga vrezal v marmor.

Gospod Anton Medved si je ustvaril trajno in častno mesto v naši slovstveni zgodovini in Katoliška Bukvarna si je pridobila z izdajo njegovih poezij novih zaslug za naše slovstvo. Dr. L. L.

Knjige „Maticе Slovenske“.

Sedem, oziroma osem knjig in knjižic nam je dala letos naša „Matica“. Znanstvene vsebine tri, prevladuje torej leposlovje.

Predvsem pogrešamo „Letopisa“ ali vsaj kratkega letnega poročila. Udom gotovo ni vseeno, kako se je letos društvo razvijalo, koliko je udov, kakšno denarno stanje? Pri društvenih publikacijah seže vsakdo najprej po poročilu. V skrajnem slučaju bi se lahko na platnice katere izmed izdanih knjig natisnilo kratko

poročilo. Posamezni udje bi niti ne vedeli, koliko knjig imajo dobiti in če so prejeli vse, ako bi ne bil slučajno na „Zabavni knjižnici“, iz kupčijskih namenov, natisnjen seznam letošnjih knjig.

Med drugimi pogrešamo tudi bibliografije. Meni se zdi „bibliografija“ najvažnejša Matična publikacija in starih „Letopisov“ največja vrednost je ravno bibliografija. Naši leposlovni listi ne prinašajo natančnih in sistematičnih poročil o novih knjigah, in raditega smo navezani predvsem na Matično bibliografijo in meni se zdi, da je Matica storila korak nazaj s tem, da jo je opustila.

Največja letošnja Matična knjiga je „**Trubarjev zbornik**“, katerega je uredil dr. Fran Ilesič.

Ne vem kako, da so se naši literarni zgodovinarji vrgli s tako vnemo ravno na reformacijsko dobo, ki ima vendar z našim sedanjim slovstvom še najmanj organskih zvez? Meni se zdi francoska ali ilirska doba važnejša za naše slovstvo kot reformacijska, pa sta še tako malo obdelani. Reformacijske knjige so važne najbolj le za slovničnega zgodovinarja, samo nekateri uvodi imajo tudi kulturno-zgodovinski pomen. Upamo, da je s pričujočim zbornikom reformacijska doba za naše razmere dovolj obdelana in da nam bo „Matica“ prihodnje leto osvetlila kakšno drugo dobo našega slovstva.

Dobro bi bilo, ako bi v „Zborniku“ na vsaki strani nad tekstom bil natisnjen naslov in pisatelj članka, kar bi služilo orientaciji. V „Trubarjevem zborniku“ so priobčili daljše ali krajše razprave gospodje: Dr. Ilesič, dr. Lokar, dr. Bučar, dr. Pivko, Polovič, Steklasa, dr. Kovačič, dr. Čerin, Ipavec in L. Pintar.

Prvi članek: Primož Trubar in njegova doba, spisal dr. Fran Ilesič, ima biti menda programatičen in uveden. Torej bi imeli pravico zahtevati, da bi bil še posebno jasen in določen. Toda ravno tu najdemo celo vrsto misli, ki izzivajo komentacijo. Neprijetno dirne tudi, da je kot uvodni članek najvažnejše Maticne knjige natisnjen govor, ki je bil govoren na strankarsko-političnem shodu ob priliki Trubarjeve slavnosti.

Obširno oceno „Zbornika“ prinesemo v prihodnji številki, ker danes nimamo prostora.

Knezova knjižnica, XV. zvezek. Izdala Matica Slovenska. — „Novo življenje.“ Spisal Ivan Cankar. Ravnokar je izdalo uredništvo velikega poljskega mesečnika „Przegląd Powszechny“ (Splošni obzornik) o priliki petindvajsetletnice, kar obstoji ta list, spominsko knjigo, v katero so najveljavnejši poljski možje zapisali svoja mnenja. Originalno, dasi kratko, je povedal minister Wojteh Dzieduszycki: „Przegląd Powszechny je brez dvoma zastarel in če hoče biti v resnici modern, se mora popolnoma prenoviti. Uredništvo se drži namreč starodavne metode, po kateri so ljudje najprej mislili, potem pisali, slednjic šele tiskali; naši moderni pisatelji pa najprej dajo v tisk, potem pišejo in šele, ko je natisnjeno, premislijo, če imajo sploh toliko časa, da bi mislili.“ Ako bi ekscelesenca Dzieduszycki videl najnovejši Cankarjev spis, bi izrekel o njem nekoliko drugačno sodbo. Takoj se namreč

pozna, da je Cankar najprej potreboval natisniti v Knezovi knjižnici toliko in toliko pol, potem je pričel pisati in slednjič mu je zmanjkalo časa, da bi mislil...

Sicer je Cankar res našel neki predmet, ki bi se dal s peresom obdelati: Neki izkrokani „umetnik“, ki se je pa menda kljub temu toliko naučil, da je dobil — po sedemnajstletnem študiranju na Dunaju! — službo risarskega učitelja v neki šoli v domovini v Ljubljani in se je v teh letih nekje nekoč slučajno oženil, se vrača domov z ženo in otrokom s trdnim sklepom v srcu, da hoče pričeti novo življenje. Toda že prvi večer ga premaga skušnjava in zabrede v neko beznico, se napije in prešuštuje. Medtem mu pa umira doma žena. Ko se vrne popolnoči k nji, je ravno v poslednjih vzdihljajih, kri ji buši iz ust in ga oblije. Po smrti se trudi, da bi upodobil svojo ženo z jasnim čelom, toda ne more. Vedno se mu naredbe gube na podobi. Tu zavpije otrok: „Naredil sem!“ Res je naredil igraje se iz odpadlega ila podobno svoje matere z jasnim čelom.

To je vsebina povesti. Pravzaprav je vsebina le na prvi in na zadnji strani. Izmed 91 strani bi jih najmanj 80 čisto lahko izpadlo. A to bi bilo prekratko, samo za kak dober podlistek; zato je bilo treba stvar raztegniti na celo knjižico. Cankar je storil popolnoma mehanično. Za kar bi zadostoval en večer, se raztegne na dva ali tri, ravnotako bi jih pa tudi lahko naredil trinajst ali triindvajset. Besede se presuknejo, stavki prestavijo, pa je nova stran napisana. Kakšen matematik bi nam lahko natanko izračunal, koliko bi se dala raztegniti ta povest, oziroma koliko kombinacij je mogočih z besednim materialom, s katerim razpolaga Ivan Cankar. Toda, če je njemu zadostovalo ravno 91 strani, tudi nam ni treba povpraševati, zakaj jih ni več.

Iz tega dejstva, da je pisatelj pisal, ker je moral imeti napisanih toliko in toliko strani, si najlaže razložimo nekatere dolgovazne odstavke v drugem delu. Cankar je videl, da se tvarina na noben način ne da bolj razvleči, potrebno število strani pa le še ni hotelo biti. Torej je segel v neki drug predalček, kjer je imel kak papirček, ki mu je ostal od kakšne prejšnje povesti in ga vrgel v našo povest, kamor je ravno priletel. Tako je postrgal po svoji miznici, kakor mati postržejo testo, ko so naredili kruh, in spečejo otrokom „postrgulček“. Najprej moramo torej prečrtati vsa taka mašila, ki logično čisto nič ne spadajo v razvoj povesti, potem šele moremo analizirati povest.

V povesti „Novo življenje“ je razvil Cankar do psihologičnih absurdov dve ideji, kateri razvija večinoma v vseh svojih spisih in ki tvorita kvintesenco njegove filozofije: fatalizem in nihilizem.

Cankar je vseskozi fatalist. Vse se godi tako, kot je od vekov človeku zapisano v knjigo življenja. Kdor hoče ubežati usodi ali jo premagati, je budalast in kdor se kaže drugačnega, kot ga je naredilo „liho“, je hinavec. Ker je pa ta neizpremenljiva in nepoborljiva osoda, ki spominja na „liho“ ruskih narodnih pripovedek, za človeka vedno le zla, raditega ne more biti nihče dober in pošten, in kdor se dela takega, je hinavec.

Na junaka povesti, Grivarja, zadenemo dve uri pod Ljubljano v železniškem vozu, ko se pelje z ženo in otrokom z Dunaja v Ljubljano v službo. Naravno, da sedaj, ko ima pričeti „novo življenje“, premišluje

med dolgočasno vožnjo nad preteklostjo. — Bojevniki, preroditelji so šli takrat v svet. Mnogo jih je bilo. Sedaj so izginili — tako tiho in neopazno, kakor ugašajo solčni žarki pod večer; bili so in ni jih več. Morda še hodijo po ulicah, mrtva generacija, sence iz davnine; ampak čas je minil, in kar je ostalo, je topo čudenje nad tisto veliko zmoto.

„Kako se je pač moglo zgoditi,“ je premišljeval Grivar, „da je izkrvavelo toliko življenj zaradi ene same zmote? Šli so bojevniki, preroditelji — v kakšen boj, počemu? Kaj je bilo treba podirati, kaj prerajati? Da so vedeli sami? Španski vitez je bil resnejši — on je videl vsaj lesene perotnice, nekaj je bilo! Ampak tako — kam si se napotil, junak od mejdana? — — —“

Ako življenje ni nič drugega, kot igra usode, kakor se izrazi pesnik, ali mehanična evolucija, kakor trdi učenjak materializma, potem je seveda boj z življenjem nekaj še bolj smešnega, kar pa je bil boj don Quixota z veternimi mlini. Človek je samo kolesce v tej uri in se mora sam sukati, kakor teče ura. S tega stališča je bilo seveda celo poprejšnje življenje Grivarja in njegovih tovarišev velika zmota, pravzaprav nihi zmota ne, ker motiti se more samo, kdor je zmožen delati tudi drugače, kakor je pa storil. „Bila je samo mladinska nespamet, ki se od drugih nespameti razlikuje le toliko, da stane par src in par življenj.“ (Str. 4.)

Potem pojasnjuje to misel na par zgledih. Na Dunaju je videl tistega moža, ki je zato napravljen in postavljen, da mu dajejo klofute; če je dobil klofuto, se je zamajal in rekel „mê-ê-êk“, nato je pa bilo tiho. Pred njim je pa stal golorok junak in ga neprestano bil po oguljenem obrazu. (Menda je videl Cankar mehanične figure v kaki „budi“ . . .) „Čemu bijejo? Čemu se poti ta goloroki junak ter zapravlja moč, kakor da bi jo v veter pihal ali v pesek izlival?“ (Stran 6.)

Tu ima Cankar prav. Ako je življenje samo mehanična sestava, potem so ljudje, ki se boré, pehajo, trudijo, trpé, ravnotako smešni, kot sta ona možica. Potem je sploh vse življenje en sam velik absurd in psihološko nerazumljiva zagonetka. Torej more biti življenje nekaj drugega, kot mehanična igra atomov, bi moral sklepati Cankar dalje. Toda tega ne stori, ampak razvija iz napačnih premis svojo filozofijo dalje.

Usoda je nanesla, da se je oženil. Ni bila njegova volja, celo braniti se je izkušal tej izkušnjava, ljubezni tudi ni bilo na nobeni strani, toda vzela sta se, ker je bilo v istem trenutku tako odmenjeno. Pozneje je prišel nekoč pozno ponoči ves izkrokani domov, zagledal v sobi kladivo, katero je zla roka usode nalašč tja položila, ter ga je vzel, da bi ubil svojo ženo. Hudodelstva sicer ni izvršil, toda ne iz kakih moralnih pomislekov — saj ni bilo zle misli v njegovem srcu — ampak samo, ker je bil tak nihilist, oziroma tako izkrokani, da se niti do tega čina ni mogel povzpeti. Pozneje ga je pa grizlo, kot grize ujeta zver, ker je bil tisto noč tako slab bojevniki. (Stran 9.) Od takrat je pa v svoji filozofiji že tako napredoval, da ni zmožen ničesar pozitivnega več. Niti take misli, kaj šele čina.

„O, sedaj ne ukazuje srce ničesar več, noga je zaspana, pest leži na kolenu. Temna reka je bilo življenje, umiranje; toda valovi so romali, videlo jih

je oko, na dnu je šumelo, pa če je šumelo v bolesti. Zajezila se je sedaj reka in se je vsa izlila v smradljiv tolmun brez dotoka in iztoka." (Str. 10.)

Tak junak je bil Grivar, ko se je v sedemnajstih letih svojega krokanja po Dunaju toliko izučil, da je mogel dobiti v Ljubljani službo risarskega učitelja. V Ljubljani si je vzel stanovanje nekje pod gradom. Pravzaprav si ga ni poiskal sam, ampak „to je bil njegov dom, usvarjen zanj že od začetka; celo čakal je nanj!“ Potem je pa rekel svoji ženi:

„Prijetno bo tukaj, za naju je ustvarjen ta kraj; nama je ta hiša postavljena; tisti, ki je zidal pred sto leti, je naju gledal v duhu, preden je umrl!“

Ko se je nastanil v tej čudoviti hiši, je pa pričel „novo življenje“. Zvečer je šel iz hiše. „Nikamor niso bili namenjeni koraki . . . ne misli ni vprašal, ne očesa, ne koraka.“ Čemu pa tudi, če je vse samo igra usode?

PALACE OB PRISTANIŠČU V MESINI, PORUŠENE OD POTRESA

Liho ga je zapeljalo najprej na Grad v prosto naravo, potem pa, ko se je storil mrak, v mesto v neko beznico. Seveda se v beznici upijani, govori razne neumnosti, ponoči se sreča s tujo žensko in zapravlja z njo denar, njegova žena pa leži doma na smrtni postelji. Toda Grivar je pri vsem tem lep in čist, saj ni bilo v njegovem srcu hudobne misli. Bilo je samo liho, samo nepremagljiva usoda, ki ga je gnala.

Fatalizem je torej prva vodilna misel te najnovejše Cankarjeve povesti. Drugo idejo bi imenoval nihilizem. Cankar se je lotil nekaj popolnoma nemogočega in zato se ne smemo čuditi, da mu je karakteristika popolnoma izpodletela. Risanje negativnih, skeptičnih značajev je zlasti pri slovanskih pisateljih večkrat obdelavan predmet in nekateri so nam ustvarili na tem polju klasična dela. Navedem Puškinovega „Onjegina“, Lermontovega „Junaka našega časa“, Gorkijeve „bosjake“ in „brodjage“; med Poljaki nam je zlasti Sienkievič izklesal v svojem „Ploševskim“ tipi-

nega predstavitelja človeka „brez dogme“. Cankarjevi „vagabundi“ niso nič novega in nič izvirnega, svoje vzore je on našel v Gorkijevih „brodjagih“ in „bosjakih“. Razlika je samo ta, da je Gorkij vzel resnične tipe iz ljudstva in predstavil na njih resnične ali vsaj kolikortoliko mogoče poteze. Gorkij je sam med njimi študiral življenje, Cankar se ga je pa učil po dunajskih kavarnah in krčmah. Raditega zadobi njegova beseda žive, resnične barve samo, kadar opisuje kavarno, krčmo in pijanost. Krčma, vino in pijanost nastopajo v vsaki njegovi povesti. Med drobnimi povesticami, ki so zbrane v zbirki „Vinjete“, je menda ni nobene, kjer bi se ne omenilo vino ali pijanost, celo v socialni povesti „Hlapec Jernej“ se pričinja dejanje v gostilni in vrača v gostilno, da, celo v „Hiši Marije Pomočnice“, kjer se nahajajo drobna bolna dekletca, katerih najstarejša ima komaj 14 let, se prične dejanje z vinom in vino se predstavlja de-

kletcem kot nekak simbol dobrega, lepega življenja. Drugače si je pa ustvaril tipe svojih junakov sam s pomočjo svoje domišljije in na podlagi nazorov, katere je vzel iz knjig, čitanih v svoji mladosti. Pod vplivom Gorkijevih brodjagov je pričel stvariti svoje vagabunde, nestalne, negativne značaje. Toda Cankar je storil veliko filozofično napako s tem, da je hotel opisati zlo kot nekaj pozitivnega, samostojnega medtem ko je zlo vedno samo negacija dobrega in je pozitivno in samostojno samo dobro, zlo pa le pomanjkanje dobrega. Cankar nam je hotel ustvariti junaka, katerega značaj ima samo negativne poteze, zavrgel je vse one pozitivne sile, ki dvigajo človeka in ga vzpodbujajo k činom. Ustvariti nam je hotel tip popolnega duševnega nihilista, a nam je samo ustvaril psihologičen absurd.

Nihilizem sledi čisto logično z železno konsekvenco iz fatalizma.

Kdor stoji na stališču moderne evolucije, mora biti fatalist, in kdor je fatalist, mora logično biti duševen nihilist. Seveda je konkretno in praktično dosleden fatalizem ravnotako nemogoč v življenju, kakor tudi popolen nihilizem. Kdor sprejme nauk, da je vse samo naraven razvoj prirodnih sil, mora zavreči vse ideje in ves idealizem. Čemu se bomo n. pr. navduševali za domovino, če se bo godilo domovini vedno le tako, kot bodo v danem trenutku nanesle prirodne sile in nič bolje in nič slabše? Ravnotako je tudi z vsemi drugimi ideali. Cankarjev Grivar je tip takega duševnega nihilista. Oglejmo si njegovo duševno stanje:

Grivarjeva poštenost: „Grivar se je zarotil, da bo ‚filistejce učil manir‘. In ko se je tako zarotil, je spoznal, da je bilo vse čisto prav in dobro in da je za bojevnika nad vse koristno, če pretakne bojno polje do najsmradljivejših mlak.“ (Str. 4.)

Grivar o hvaležnosti: „Ponižati se pred njimi za umazan vbogajme je kakor poravnan račun: ni dolga, ne hvaležnosti.“ (Str. 5.)

Grivar o ljubezni: „Naposled se pa ni obesil, temveč se je oženil. Komaj sam je še vedel, kako se je to zgodilo. Tudi takrat je bilo vse, kakor v nespametnih, otroških sanjah. Ampak vedel je v svojem srcu in tudi sedaj se je natanko spominjal, da je tisto noč, ko se ni obesil, zagradil pota na vse štiri strani in da se je sam zaklenil za zmerom.“ (Str. 7.)

Grivar o življenju: „Kje boj? Kje ponos? Upanje? Prihodnost? — Saj ni bilo življenje — klavrno, brezkončno umiranje je bilo; umiranje brez upora, brez tihega upanja, celo brez velike kričeče bolečine. Topost po dolgem pijančevanju...“ (Str. 8.)

Grivar in ljudje: „Temno je pogledal Grivar na obadva (ženo in otroka); v srcu se mu je vzdignilo, kakor sram in samoobtožba, zato je bil še temnejši njegov pogled; uporno sovraštvo je bilo v njem — sovraštvo do preteklosti in do prihodnosti, do vsega in do vseh.“ (Str. 10.) — „Prav je tako — kaj bi norce bril! Saj se nisva selila, da bi šla v svate, temveč, da bi se skrila, zaklenila, komaj še skozi okno pokazala osle tistemu svetu, ki pleše.“ (Str. 12.)

Grivarjev tovariš o idealih življenja: „O, tisti časi so bili na vse zadnje vendarle imenitni! Neumnost je bila seveda, sama neumnost od začetka do konca... idealna poza takorekoč — sami spomeniki smo bili: levo nogo naprej, pest ob bok... Minilo je, nič te ne zmerjamo in tudi sebe ne.“ (Str. 17.)

„To se pravi, če reč premislimo... takrat res ni bilo poze. Pošteno smo mislili, saj je tudi Pavliha pošteno mislil v svoji neumnosti, pa je vendarle nosil duri na grbi, ko mu ni bilo treba. Kakor že pač in od katere strani pogledaš stvar: če si trezen, se smeješ, če si pijan, se jokaš. Danes je lep spomin, svetel, kakor sama glorijsa... jutri pa boš zardel in pljunil. Poglavitno je le to, da preteklost ostane preteklost in da smo se z lune preselili na zemljo.“ (Str. 18.)

O domovini: „Nocoj, ko sem se na polju pogovarjal z domovino, sem spoznal, da vse, kar smo sanjali in trpeli, ni bilo drugega, nego: mladost. Pa kaj, če je bila smešna, pa kaj, če brezkoristna? Popita je bila do dna — če sladka ali grenka!“ (Str. 20.) Tako se norčuje Cankar po vrsti iz vsega in smeši vse, podira vse razločke med dobrim in hudim, med resnico in lažjo, med čednostjo in grehom. Bilo bi preveč navajati še več razblinjenih izrekov Cankarjevih.

Slednjic še: kaj je ono „novo življenje“, katero je sklenil Grivar pričeti in h kateremu hoče navajati tudi svojega otroka? —

Meni se zdi, da pove to dosti jasno na str. 14.: „Tudi takrat so me zaničevali samo in edino zato, ker sem bil umetnik. Tisto, da sem prosjačil, je bila le smradljiva zabela na vsem drugem... Zenska, sedaj ti pa razložim poglavitno stvar! Ali nisem zardeval takrat, ali ni moje srce vpilo, se vilo vso noč ječe in trepetaje, ko je lažnivi razum iskal medicine po prepovedanih potih? No, glej, ženska: danes nisem

zardeval in moje srce prav nič ne vpije!... Tam, na stopnicah mi je prišlo na misel, zasmejalo se mi je v obraz, ... da sem namreč pozabil zardevati pred temi...“

Vstal je, kakor da se je vzdramil.

„Pred temi krščanskimi ljudmi!... Ženka, ljubica moja, ali veš, kaj se to pravi? To je — nov človek, novo življenje.“ (Str. 14.)

Menim, da so te besede samensebi jasne dovolj in ne pripusté v kontekstu nobene druge razlage. Podpreti bi se dale s številnimi stavki iz razgovorov onih dveh večerov, ki sledita pred smrtjo žene. Za Cankarja je torej „novo življenje“ ali življenje popolnega človeka, ki je zmožen celo smrti narediti vesel izraz, življenje človeka, ki nikdar ne zardeva, ker nima nad ničem več zardevati, ker je zavrgel vse naše npravstvene pojme — popolen npravstven in umstven nihilist.

Dr. L. L.

KATEDRALA V KATANII, PORUŠENA OD POTRESA

Velik moment. Politično razmišljanje ob veselem preobratu v deželi kranjski. Razmišljal J. K. Na prelomu za našo deželo važnih dogodkov je aktiven borec obstal, da pogleda nazaj na pot, katero smo prešli, in na pot, ki se razgrinja pred nami. Razbita je slovensko-nemška zveza, pričela se je doba odločnega narodnega in socialnega delovanja. To so momenti, katere registruje gori navedena knjižica.

Dr. L. L.

08860

Poljska.

Kazimir Przerwa-Tetmajer: „**Na skalnem Podhalu**“. Lansko leto je izšel četrti in zadnji zvezek zbirke novel Kazimira Przerwe-Tetmajerja, ki imajo naslov: „Na skalnem Podhalu“. Delo je posvetil pisatelj svoji materi.

„Hala“ pomeni v narečji prebivalcev Visoke Tatre isto, kar naša „planina“, ali nemško „Alm“. „Na